

muqeddes kitab

Rut

RUT

Muqeddes Kitab - Kona Ehde
(Tewrat, Zebur we Peyghemberler)

8-qisim

1950-yilidiki «Muqeddes Kitab»ning
uyghurche terjimisi hazirqi zaman
uyghur tiligha özgertildi

2013

Deslepki nusxa

www.dunyaningnuri.com

RUT

Élimélek we Naomi

1¹ Hakimlar seltenet qilghan künlerde yurtta acharchiliq boldi. U waqit bir adem öz xotuni we ikki oghli bilen Yehuda yurtidiki Beytlehemdin chiqip, Moabning yurtida bir waqitqiche olturmaq üçhün bardı. ² U ademing ismi Élimélek, xotunining ismi Naomi we ikki oghlining isimliri Maxlon bilen Kilyon idi. Ular Beytlehemde olturaqliq efratiylar bolup, Moabning yurtigha kélip anda olturdi. ³ Naomining éri Élimélek öldi, lékin xotun özi bilen ikki oghli anda qaldi. ⁴ Bular moabiylardin özige xotunlar aldi. Birining éti Orpa we yene birining éti Rut idi. ⁵ Ular anda texminen on yil olturghandin kéyin Maxlon bilen Kilyonning ikkilisi öldi. Lékin xotun, éri bilen oghulliri ölgendin kéyin, hayat qaldi.

Naomi kélini Rut bilen Beytlehemge yénip kélidu

⁶ Emma xotun öz ikki kélini bilen qopup, Moabning yurtidin yanmaqchi boldi. Chünki «Xudawende öz qowmini yoqlap, ulargha nan berdi» dep Moabning yurtida anglan'ghanidi. ⁷ Uning üçhün u özi ikki kélini bilen olturghan yéridin chiqip, Yehuda yurtigha yan'ghili yolgha kétip bardı. ⁸ Naomi öz ikki kélinige éyttiki: «Yénip kétip, herbiringlar öz anisining öyige barsun. Siler ölgen kishilerge we manga yaxshiliq qilghandek Xudawende silerge yaxshiliq qilghay. ⁹ Xudawende bergeyki, herbiringlar öz éringin öyide aram tapsun» dep ularni söydi. Emma ular ünlük awaz bilen yighlap, ¹⁰ uninggha éyttiki: «Sen bilen öz qowminggha yanmisaq bolmaydu» dédi. ¹¹ Lékin Naomi éytti: «Yénip béringlar, ey qizlirim, némishqa men bilen barghaysiler? Silerge er bolidighan oghullar yene tughalaymenmu? ¹² Yénip béringlar, ey qizlirim, chünki men qérip ketkech yene erge tegkili yarimaymen. Eger ümidim téxi bar désem, bu kéche bir erge tégip oghullar tughsammu, ¹³ ular balaghet bolghuchilik sewr qilip, bashqa erge tegmey, ular üçhün saqlap turattinglarmu? Undaq bolmisun, ey qizlirim! Xudawendining qoli méni urdi emesmu? Emma siler üçhün ichim aghriydu» dédi. ¹⁴ Ular yene ünlük awaz bilen yighlidi. Orpa öz qéynanisini xoshliship söydi, lékin Rut uning bilen qaldi.

¹⁵ Naomi éyttiki: «Mana yengge kélining öz xelqi bilen tengrilirige yénip ketti! Sen hem öz yengge kéliningge egiship, yénip ketkin» dédi. ¹⁶ Lékin Rut éyttiki: «Méni ketkili qoymay, séni tashlap yan'ghili méni zorlimighin. Sen baridighan yerge menmu bérip, sen toxtaydighan yerde men hem toxtay. Séning xelqing

méning xelqim bolup, séning Xudaying méning Xudayim bolsun. ¹⁷ Sen ölidighan yerde menmu ölüp depne qilinay. Ölümdin bashqa nerse méni sendin ayrisa, Xudawende manga undaq qilsun, mundaq qilsun, belki buningdin ziyade qilsun» dédi. ¹⁸ Naomi uning bilen barghili ching niyet qilghinini körgende uninggha bu ish toghrisidin yene söz qilmay,

¹⁹ ikkilisi méngip, Beytlehemge yétip keldi. Beytlehemge yetkinide hemme sheher ularning jehitidin qozghilip ketti. Xotunlar bolsa: «Bu Naomi emesmu?» déyishetti. ²⁰ U ulargha éytti: «Méni Naomi démey, belki méni Mara denglar, chünki Qadir-Mutleq Xuda méning ehwalimni échitti. ²¹ Baydek bu yerdin chiqtim, lékin Xudawende méni quruq yandurdi. Xudawende manga qarshi guwahliq bérip, Qadir-Mutleq Xuda méni tenglikke salghandin kéyin némishqa méni «Naomi» deysiler» dédi. ²² Naomi bilen kélini bolghan moabiy Rut Moabning yurtidin yénip, Beytlehemge yénip kelgende arpa ormisi bashlighanidi.

Rut Boazning étizliqida bashaq téridu

2¹ Lékin Naomining érige tughqan bolup, Boaz dep atalghan bir adem bar idi. U Élimélekning xanidanidin bolup, tola bay idi. ² Moabiy Rut Naomigha éytti: «Men étizliqqa chiqip, birkimning közlidirde iltipat tapsam, uning keynidin arpa bashlirini téreymu? U uninggha: «Barghin, ey qizim» dédi.

³ U bérip, bir étizliqqa kélip, anda ormichilarning keynidin arpa bashlirini tergili turdi. Tasadipiyliqtin bu étizliq Élimélekke tughqan bolghan Boazningki idi. ⁴ U waqit Boaz Beytlehemdin chiqip kélip, ormichilargha: «Xudawende siler bilen bolsun» dédi. Ular uninggha: «Xudawende séni mubareklisun» dep éytti. ⁵ Andin Boaz ormichilarning üstide turghan xizmetkardin: «Bu yash xotun kimningki iken?» dep soridi. ⁶ Ormichilarning üstide turghan xizmetkar jawab bérip éyttiki: «Bu özi moabiy bolup Naomi bilen Moab yurtidin kelgen xotun bolidu. ⁷ U özi: «Ormichilarning keynidin öñchilerning arisida bash tersem bolamdu?» dep sorap kélip, etidin bu waqitqiche ishlep turdi. Lékin emdi beytte kichikina rahet aldi» dédi.

⁸ Boaz Rutqa éytti: «Anglighin, ey qizim! Sen bash tergili bashqa bir kishining étizliqigha barmighin, bu yerdin hem ketmey, méning dédeklirim bilen munda qalghin. ⁹ Ormichilar ishligen yerge qarap ularning keynidin barghin. Sen toghruluq: «Uninggha tegmenglar» dep yigitlerge buyrup qoydum. Ussap qalsang, kozilargha bérip, yigitlirim tartqan sudin ichkin» dédi. ¹⁰ Rut yüz töwen chüshüp, yerge tegküdek tezim qilip uninggha: «Men bir bigane bolsam, némishqa közliringde shunche iltipat taptimki mendin xewer alghaysen» dédi. ¹¹ Boaz uninggha jawab bérip éytti: «Éring ölüp ketkendin

kéyin öz qéyananggha qilghiningning hemmisini anglidim, qandaqki, atang bilen anangni we öz wetiningni tashlap, ilgiri tonumighan xelqge kelding. ¹² Xudawende qilghininggha muwapiq sanga yandurghay. Sen qanatlirining tégide panah izdigen Israilning Tengrisi Xudawendining teripidin sanga toluq inam bérilsun» dédi. ¹³ U éytti: «Ey xojam, közliringde iltipat tapqaymen. Men séning dédekliringdek bolmisam hem, sen manga teselli béríp, öz dédikingge méhribanliq söz qilding» dédi.

¹⁴ Taam yeydighan waqitta Boaz uninggha: «Munda kélip, nan yep néningni sirkige tögürgin» dégende Rut ormichilarning yénida oltursa, Boaz uninggha qomach berdi. U yep toyghandin kéyin taam éship qaldi. ¹⁵ U bash tergili qopqanda Boaz öz yigitlirige éytti: «Uninggha xapiliq qilmay, önychilerning arisida bash tergili qoyunglar. ¹⁶ Siler hem önychilerdin bashlar tartip béríp, uninggha tergili qoyup, uni héch tilimenglar» dédi.

¹⁷ U özi axshamghiche étizliqta bash térip, u tergen bashlarni soqqanda texminen bir éfa chiqti. ¹⁸ Andin yükni élip, sheherge kirse, qéyanansi uning térip kelgen nersisini kördi. Andin kéyin u yep, éship qalghanda saqlap qoyghan taamni chiqirip qéyanansigha berdi. ¹⁹ Qéyanansi uninggha: «Sen bügün ne yerde bash térip, ne yerde ish qilding? Sendin xewer alghan kishi mubarek bolsun» dep éytti. U öz qéyanansigha kimningkide ish qilghinini dep béríp: «Men bügün Boaz dégen ademningkide ishlidim» dédi. ²⁰ Naomi kélinige éyttiki: «Tirik bilen ölgenlerge yaxshiliq qilishtin özini yighmighan kishi Xudawendining teripidin beriket tapsun» dédi. Andin Naomi uninggha yene éyttiki: «U adem bizge yéqin tughqan bolup, bizni qutquzalaydighan uruq-tughqanlardin biridur. ²¹ Moabiy Rut éyttiki: «U manga: < Méning yigitlirim hemme hosulumni yighquchilik ular bilen qalghin» dep hem éytti. ²² Naomi öz kélini Rutqa éytti: «Bashqisining étizliqida sanga yamanliq qilmisun dep, uning dédekliri bilen chiqsang, yaxshi bolidu, ey qizim» dédi. ²³ Rut Boazning dédekliri bilen yürüp, hem arpa, hem bughday hosuli yighilip bolghuchilik Boazning dédekliri bilen yürüp bash téretti. Lékin qéyanansiningkide olturaqliq idi.

Rut we Boaz xamanda

3¹ Qéyanansi Naomi uninggha éytti: «Ey qizim, séning yaxshiliqing üçün sanga rahet tapturmaymenmu? ² Sen Boazning dédekliri bilen ishlep yürdüng emesmu? U özi bizge tughqan emesmu? Mana u bu kéche xaminida arpa soruydu. ³ Emdi sen özüngni yuyup, yagh bilen yaghlap, égin kiyip, xaman'gha chüshüp barghin. Lékin éhtiyat qilip, u kishi taam yep-ichip bolghuchilik özüngni uninggha körsetmigin. ⁴ U yatqanda uning uxlaydighan yérini melum qilip, anda

bérip, ayaghlirining jayini échip, anda yatqin. U özi sanga néme qilidighiningni dep béridu» dése, ⁵ u uninggha: «Her ne déseng qilay» dédi.

⁶ U xaman'gha chüshüp bérip, qéyanisi uninggha buyrughandek qildi. ⁷ Boaz taam yep-ichip, könglini xush qilip, cheshning yénigha bérip yatqanda u kélip, tuydurmay ayaghlirining jayini échip yatti. ⁸ Yérim kéchide Boaz chöchüp aldigha égilgende, mana ayaghlirining yénida bir xotun yatidu. ⁹ U: «Kim sen?» dep soridi. Men dédiking Rut bolimen. Sen méning qutquzalaydighan yéqin tughqan bolghandin kéyin dédikingning üstige étikingni yayghin» dep jawab berdi. ¹⁰ U éytti: «Ey qizim, Xudawende séni mubareklisun! Axirda awwalqidin chongraq köngül yaxshiliqi körsetting. Yigitler, xahi kembeghel, xahi bay bolsa ularning keynidin yügürmidig. ¹¹ Ey qizim, emdi qorqmighin. Hernéme sorisang sanga qilay, chünki shehirimning hemme xelqi séni yaxshi xotun dep bilidu. ¹² Qutquzalaydighan yéqin tughqining bolghinim rast, lékin séning mendin qutquzalaydighan yéqinraq tughqining bar. ¹³ Emdi kéchide bu yerde qalghin. Eger u ete yéqin tughqanliq heqqige muwapiq séni alghili xalisa, alsun. Lékin yéqin tughqanliq heqqige muwapiq séni almisa, tirik Xudawende bilen qesem qilimenki, men yéqin tughqanliq heqqige muwapiq séni alay. Emdi etigiche munda yétip turghin» dédi.

¹⁴ Uning ayaghlirining yénida etigiche yétip, biri yene birini tonughudek yoruq bolmasta qopti. Chünki Boaz: «Xotunning bu xaman'gha kelginini héchkim bilmisun» dep éytqanidi. ¹⁵ U éyttiki: «Özüng kiygen yépinchini tutup turghin» dédi. U uni tutup turghanda Boaz arpidin alte kemchen kemlep bérip, uninggha yötkitip qoydi. U özi sheherge kirip, ¹⁶ öz qéyanisigha kelgende u: «Ey qizim, ishing qandaq boldi?» dep soridi. U waqit bu ademning uninggha qilghining hemmisini dep bérip, ¹⁷ éytti: «U bu alte kemchen arpini manga bérip: < Öz qéyananggha quruq yanmighaysen» dep éytti» dédi. ¹⁸ U éytti: «Ey qizim bu ishning axirini körgüchilik sewr qilghin. U adem bu kün shu ishni pütküzmey rahet almaydu» dédi.

Boaz Naomining yéri élip, Rutni xotunluqqa élishi

4¹ Boaz bolsa derwazigha bérip, anda olturdi. U waqit Boaz zikir qilghan yéqin tughqan bolghan kishi ötüp keldi. Boaz: «Ey dostum, kélip munda olturghin» dédi. U kélip olturdi. ² Andin Boaz sheherning aqsqaqalliridin on ademni qichqirip bu yerde olturunglar» dédi. Ular olturghanda, ³ u özi yéqin tughqan bolghan kishige éytti: «Moabning yurtidin yénip kelgen Naomi buradirimiz Élimélekke tewe bolghan bir parche yerni satmaqchi boldi. ⁴ Uning üçhün sanga xewer bérip démekchi idimki, munda olturghanlarning aldida we qowmimning

aqsaqallirining aldida buni sétiwalghin. Yéqin tughqanliq heqqimge muwapiq alay déseng, alghin. Lékin yéqin tughqanliq heqqimge muwapiq almay déseng, manga dep bergin. Men shuni biley, chünki sendin bashqisining yéqin tughqanliq heqqi yoq, emma sendin kéyin méning heqqim bar» dédi. U kishi: «Yéqin tughqanliq heqqimge muwapiq uni alay» dep éytti.

⁵ Boaz éytti: «Yerni Naomining qolidin alsang, ölgen kishining xotuni moabiy Rutni hem alisen. Buning bilen ölgen kishining ismini saqlap, mirasigha chaplashmiqing sanga perz bolidu. ⁶ Yéqin tughqan bolghan kishi éytti: «Undaq bolsa, yéqin tughqanliq heqqimni ishlitelmeymen, chünki buning bilen öz mirasimgha zerer yetküzettim. Yéqin tughqanliq heqqimni sen özüng üçün ishlitip yerni alghin. Men bolsam heqqimni ishlitelmeymen» dédi.

⁷ Qedimki waqtida Israilda shundaq resim bar idiki, yéqin tughqanliq heqqining ishi bolsa yaki tégishidighan ish bolsa, ishni kesmek üçün bir kishi ötükini sélip, yene birige béretti. ⁸ Yéqin tughqan bolghan kishi Boazgha: «Sen uni alghin» dep öz ötükini saldi. ⁹ Boaz aqsaqallargha we xelqning hemmisige éyttiki: «Siler bu kün méning Élimélekke tewe bolghan hemmisini we Kilyon bilen Maxlon'gha tewe hemmisini Naomining qolidin alghinimgha guwahtursiler. ¹⁰ Ölgen kishining ismi buraderlirining arisidin we shehirining derwazisidin késilmisun dep, ölgen kishining ismini saqlap, mirasigha chaplimaqlap üçün Maxlonning xotuni moabiy Rutni xotunluqqa aldim. Bu kün buninggha guwahtursiler» dédi.

¹¹ Derwazida turghan hemme xelq bilen aqsaqallar éyttiki: «Biz guwahturmiz. Xudawende séning öyüngge kirgen xotunni Israilning xanidanini bina qilghan Rahile bilen Léyaning ikkilisidek qilsun. Sen özüng Efratada ulugh bolup, Beytlehemde nam tapqaysen. ¹² Sen bu yash xotundin tapqan uruq-ewlading bilen séning öyüng Tamar Yehudagha tughqan Perezning öyidek bolsun» dédi.

¹³ Andin Boaz Rutni xotunluqqa élip, uninggha yéqinliq qildi. Rut özi Xudawendining shapaitidin nesil tépip bir oghul tughdi. ¹⁴ Xotunlar Naomigha éytti: «Israilning arisida bir nam tapidighan yéqin tughqanni sanga bermey qoymighan Xudawendige hemdusana bolsun. ¹⁵ U qériliqingda jéningni saqlap perwish qilidu. Chünki séni dost tutup, sanga yette oghuldin ewzel bolghan kélining uni tughdi.

¹⁶ Naomi balini tutup, öz quchiqigha élip, uning baqquchisi boldi. ¹⁷ Heqemsaye xotunlar uninggha isim bérip: «Naomi bir oghul tapti» dep éytti. Ular uni Obed dep atidi. U özi Dawudning atisi Yishayning atisi boldi.

Dawudning nesebnamisi

¹⁸ **Perezning nesebnamisi** budur: Perestin Xezron töreldi, ¹⁹ Xezrondin Ram töreldi we Ramdin Aminadab töreldi,

²⁰ Aminadabtin Nahshun töreldi we Nahshundin Salmon töreldi,

²¹ Salmondin Boaz töreldi we Boazdin Obed töreldi,

²² Obedtin Yishay töreldi we Yishaydin Dawud töreldi.